

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

126. Dubius an censuram incurrerit, quid facere debeat? Et quid in simili
de irregularitate? Ex p. 5. tract. 9. res. 44.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

RESOL. CXXV.

Dubius utrum excommunicationem contraxerit, an censendus sit excommunicatus?
Et idem dicendum est in dubio de suspensione, & interdictione.
Et dubius de alterius excommunicatione, & denunciatione; an debeat illum vitare?
Et quid dicendum est, quando excommunicatio est conditionalis, & dubium est, an conditio fuerit impleta? Ex part. 4. tract. 3. Refol. 35.

§. 1. IN dubio facti censendum esse excommunicatum, secus in dubio juris, censet Molina de just. tom. 4. tract. 3. disp. 67. n. 7. Azorius tom. 1. lib. 2. cap. 19. quæst. 10. & 11. & Sayrus in clavi regia lib. 1. cap. 13. n. 23. & 24. vide etiam Turrianum de censur. lib. 8. disp. 57. dub. 4. circa finem, & Valquez in 1. 2. disp. 66. cap. 1. hæc opinio est probabilis.

2. Sed non minus probabilem contrariam esse existimo. Dico igitur nec in dubio facti, nec in dubio juris aliquem censendum esse excommunicatum, & ita ego in facti contingentia consuli non fuisse excommunicatum quemdam virum notabilem, qui dubitabat etiam post factam diligentiam, an percussisset Clericum; & ratio est, quia in dubio melior est conditio possidentis. Cum ergo unusquisque possideat jus communicandi cum fidelibus, non debet in dubio ea possessione privari, unde hanc sententiam docet Sanchez in summa tom. 1. lib. 1. cap. 10. num. 55. Layman libro 2. tractatu 5. capite 5. §. 4. numero 38. & alij.

3. Notandum est etiam hinc cum Filliucio tom. 1. tract. 13. cap. 7. num. 129. quod dubitans de alterius excommunicatione & denunciatione, non debet illum vitare, quia faceret illi injuriam, cum in dubio melior sit conditio possidentis; ergo non debet privare illum communione in re dubia, sed quando dubium esset de validitate actus, ut si quis confiteri vellet ei, quem dubitat esse denunciatum, tunc abstinendum esset, ne se exponeret periculo faciendi Sacramentum irritum, modò absque scandalo, vel alio periculo fieri posset; sed de hac questione alibi actum est à nobis fusiùs.

4. Quod autem dictum est suprà de excommunicatione dubia, idem dicendum est de suspensione, & interdictione dubiis, quia eadem ratio militat. Ita Sanchez loco citato num. 62.

5. Et nota etiam, quòd quando excommunicatio est conditionalis, & dubium est an conditio fuerit impleta, ea non ligat, quandiu non constat de impletionem conditionis. Ita Emanuel. de Moura opusc. 2. de censur. & incantat. sect. 1. cap. 5. n. 8. qui etiam n. 9. cum Suarez, & Garfia docet titulare obligatum ad pensionem solvendam in certo termino sub excommunicatione in forma Camere non illam incurtere adveniente termino, prius quam pensionarius declararet, etiam authenticè suam voluntatem esse, ut ipse incurrat: proindeque quandiu de ea dubitatur (dubitari autem justè posse quamdiu eam non declararet authenticè) excommunicatio non operatur.

RESOL. CXXVI.

Dubius an censuram incurrerit, quid facere debeat?
Et quid in simili de irregularitate. Ex part. 5. tract. 9. Refol. 44.

*§. 1. Dico primò semper esse consultissimum sub conditione absolutionem procurare, ac interim se gerere ut excommunicatum, quantum fieri sine infamia & scandalo potest. Secundò à communione abstinendum, si inde sequatur scandalum, quod quidem communiter sequetur, si communis sit persuasio, aut rumor, de excommunicatione contracta. An autem, & quando secluso scandalo teneatur aliquis in dubio se gerere ut excommunicatum, vel non, haud satis liquet. Illud tamen probabile est, quod in simili de irregularitate cum Covarr. in Clemens. si furiosus, p. 1. §. 1. num. 3. docet Valent. disput. 7. quæst. 19. punct. 2. si dubium sit de jure, tunc nec in foro externo contrahi excommunicationem propter regulam juris, Odiā restringenda, & favores ampliandi, ex qua colligitur nullam poenam incurri, nisi in casibus à jure expressis. Si autem sit dubium facti, tunc in utroque foro se gerere debere ut excommunicatum, ut colligitur ex cap. ad audientiam, & c. significasti 2. & c. petio de homicidio, ubi tamen solum est sermo de irregularitate. Imò verius est nec in dubio quidem facti aliquem se gerere debere tanquam excommunicatum. Et ita docet Tannerus tom. 4. disp. 6. quæst. 10. dub. 4. num. 60. Sed circa præsentem questionem vide me ipsum in 4. part. tract. 3. * Refol. 35.*

** Quæ hinc est Rel. antecedens.*

RESOL. CXXVII.

An excommunicatus aliquando possit recipere Sacramenta sine peccato? Ex part. 5. tract. 9. Refol. 81.

§. 1. Suppono non solum excommunicatum denunciatum, & publicum percussorem Clerici, sed etiam excommunicatum occultum & toleratum non posse licitè Sacramenta recipere. Hoc supposito ita respondeo ad questionem propositam affirmativè & primus casus est. Si ignoraretur invincibiliter ejusmodi prohibitio, cum enim positiva sit humanaque, potest cadere in eam ignorantia, quæ esset juris. Secundus si ignoraret se esse in excommunicatione, vel non adverteret, quæ esset ignorantia facti, ut frequentius potest accidere. Tertius si esset vrgens necessitas recipiendi Sacramenta ob vitandam gravem infamiam, sive scandalum, sive dampnum, ut periculum mortis, vel quid simile, & ita docet Præpositus in 3. part. quæst. 2. de excomm. dubi. 7. num. 39. Filliucius tom. 1. tract. 12. cap. 3. n. 56. Mercerus de Sacram. in 3. part. quæst. 21. dub. 4. & alij. Sed videamus.

Sup. hoc primo, & secundo casu contentis in hoc textu sup. in Ref. 35. & in aliis ejus not. 1. & 2. & pro tertio casu in to. 1. tr. 5. Ref. 35. Ex his, &c. & hic inf. lege doctrinâ Ref. seq. &c.

RESOL. CXXVIII.

An extra casus prædictos in præterita Resolutione, si non licitè, saltem validè excommunicatus recipiat Sacramenta?
Et quid saltem de Sacramento Pœnitentiæ?
Et an ipso jure poenam incurrant, qui excommunicatis vitandis Sacramentum ministrant? Ex part. 5. tract. 9. Refol. 82.

§. 1. Respondeo affirmativè quoad alia Sacramenta, præter sacramentum Pœnitentiæ. Nam de hoc adest controversia, quibuldam asserentibus absolutionem sacramentalem impensam excommunicatio esse nullam, ita sentiunt plures, cum quibus sentit Vasquez dub. 4. de excomm. num. 9. quinimò idem tenet de eo, qui solum ligatur minori excommunicatione, quia cap. vlt. de Clerico excomm. ministrante, dicitur

Sup. hoc pro Sacramento Pœnitentiæ in tom. 1. tr. 4. lege doctrinam Ref. 25. & 38. & ibi in tr. 5. Ref. 14 §. 5. Sed quid, & seq.